

עין משפט
נר מצוה

תפלת השחר פרק רביעי ברכות

ל:

מסורת הש"ס

(א) ויפתח מ. כחיות טו.
(ב) ויפתח מ. כחיות טו.
(ג) ויפתח מ. כחיות טו.
(ד) ויפתח מ. כחיות טו.
(ה) ויפתח מ. כחיות טו.
(ו) ויפתח מ. כחיות טו.
(ז) ויפתח מ. כחיות טו.
(ח) ויפתח מ. כחיות טו.
(ט) ויפתח מ. כחיות טו.
(י) ויפתח מ. כחיות טו.

תורה אור השלם

1. ויפתח מ. כחיות טו.
2. ויפתח מ. כחיות טו.
3. ויפתח מ. כחיות טו.
4. ויפתח מ. כחיות טו.
5. ויפתח מ. כחיות טו.
6. ויפתח מ. כחיות טו.
7. ויפתח מ. כחיות טו.
8. ויפתח מ. כחיות טו.
9. ויפתח מ. כחיות טו.
10. ויפתח מ. כחיות טו.

הנהגות הב"ח

(א) ויפתח מ. כחיות טו.
(ב) ויפתח מ. כחיות טו.
(ג) ויפתח מ. כחיות טו.
(ד) ויפתח מ. כחיות טו.
(ה) ויפתח מ. כחיות טו.
(ו) ויפתח מ. כחיות טו.
(ז) ויפתח מ. כחיות טו.
(ח) ויפתח מ. כחיות טו.
(ט) ויפתח מ. כחיות טו.
(י) ויפתח מ. כחיות טו.

גליון הש"ס

(א) ויפתח מ. כחיות טו.
(ב) ויפתח מ. כחיות טו.
(ג) ויפתח מ. כחיות טו.
(ד) ויפתח מ. כחיות טו.
(ה) ויפתח מ. כחיות טו.
(ו) ויפתח מ. כחיות טו.
(ז) ויפתח מ. כחיות טו.
(ח) ויפתח מ. כחיות טו.
(ט) ויפתח מ. כחיות טו.
(י) ויפתח מ. כחיות טו.

הנהגות הגר"א

(א) ויפתח מ. כחיות טו.
(ב) ויפתח מ. כחיות טו.
(ג) ויפתח מ. כחיות טו.
(ד) ויפתח מ. כחיות טו.
(ה) ויפתח מ. כחיות טו.
(ו) ויפתח מ. כחיות טו.
(ז) ויפתח מ. כחיות טו.
(ח) ויפתח מ. כחיות טו.
(ט) ויפתח מ. כחיות טו.
(י) ויפתח מ. כחיות טו.

מוסף תוספות

(א) ויפתח מ. כחיות טו.
(ב) ויפתח מ. כחיות טו.
(ג) ויפתח מ. כחיות טו.
(ד) ויפתח מ. כחיות טו.
(ה) ויפתח מ. כחיות טו.
(ו) ויפתח מ. כחיות טו.
(ז) ויפתח מ. כחיות טו.
(ח) ויפתח מ. כחיות טו.
(ט) ויפתח מ. כחיות טו.
(י) ויפתח מ. כחיות טו.

מוסף רש"י

(א) ויפתח מ. כחיות טו.
(ב) ויפתח מ. כחיות טו.
(ג) ויפתח מ. כחיות טו.
(ד) ויפתח מ. כחיות טו.
(ה) ויפתח מ. כחיות טו.
(ו) ויפתח מ. כחיות טו.
(ז) ויפתח מ. כחיות טו.
(ח) ויפתח מ. כחיות טו.
(ט) ויפתח מ. כחיות טו.
(י) ויפתח מ. כחיות טו.

בנדרדעא. לפי שיש שם כבוד והשליט פוטנטי: פולמוסא. חיל: דלני וסדר לני. ולמה ליה ב' פסלות אלף אחת של שחרית ואחת של מוספין ש"מ לית ליה דרנאכע: ודילמא מעיקרא לא כוון דעפיש. ומורוויז דשחרית: מאן גברא רבא דקמסדי עליה. רבי יוחנן שהעיד על הדבר יפה דקדק שנשניל חפלת המוספין היטה: פשוט רבינו. רב: יצניבור שני. דלון מחזירין משום דשמע ליה מש"ל ואילא מקלח הכרה אכל ביחוד כרץ לחזור. וכו"ג מפרש לה כש"ל משום טירחא לזכורא אכל יחיד הדך: עשה ולא כוכיז כמספין. שהתפלל אחת חוץ: כמה ישה כין ספלה לספלה. מי שיש עליו לחזור ולהתפלל או משום דעשה או משום מוספין כמה ישה כין ו' לו: ספספון. שמהל דעמו מיושנת עתק דכרו לשון חמנה: ספספולל. לשון חילוי. והיא היא אלף בלישנא בעלמא פליגי: כדמס מלא. כשהדס שעבר מלא עשין ר"ח ב' ימים הלכך יכול לאומרה למחר דערינן של מחר ר"ח נמור יומר כן הרנאסין: מכדי עעמא קאמר. שאין מקדשין את המדס נלילה:

הדרן עלך תפלת השחר
כובד ראש. הכנעה: שוקין שש אהם. נמקוס שנאל להסתלל: גמ' אספסוס אל היכל קדשך ביראפך. מתוך יראה: מלין נפשיס. מקשט עמנו כנגדיו: עבדו אס' ב' ביראס. תפלה שהיא לו נמקוס עבודה עשו אותה ביראס: סככל ענז יפיש מוסר. כשלים נרסא את עצמו ענז יהיה לו שחר: דסוס קא בדר טובא. יומר מדלי ונראה כפירק עול: ספילין מנחנא. וסס עדות שממשלת קוץ ומשמוץ: עלי: כסא

הדרן עלך תפלת השחר
כובד ראש. הכנעה: שוקין שש אהם. נמקוס שנאל להסתלל: גמ' אספסוס אל היכל קדשך ביראפך. מתוך יראה: מלין נפשיס. מקשט עמנו כנגדיו: עבדו אס' ב' ביראס. תפלה שהיא לו נמקוס עבודה עשו אותה ביראס: סככל ענז יפיש מוסר. כשלים נרסא את עצמו ענז יהיה לו שחר: דסוס קא בדר טובא. יומר מדלי ונראה כפירק עול: ספילין מנחנא. וסס עדות שממשלת קוץ ומשמוץ: עלי: כסא

הדרן עלך תפלת השחר

אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש חסידים הראשונים היו שורדין שעה אחת ומתפללין כדי שיכונו לבם לאביהם שבשמים *אפי' המלך שואל בשלומי לא ישיבונו ואפי' נחש כרוך על עקבו לא יפסיק: גמ' מנא ה"מ א"ר אלעזר דאמר קרא *והיא מרת נפש ממאי דילמא חנה שאני דהות מריא לבא טובא אלא א"ר יוסי בר' חנינא מוכא *ואני ברכ חסדך אבא ביתך אשתחווה אל היכל קדשך ביראתך ממאי דילמא דוד שאני דהוה מצער נפשיה ברחמי טובא אלא אמר ר' יהושע בן לוי מהכא *השתחוו לה' בחדת קדש אל תקרי בחדת אלא בחדת ממאי דילמא לעולם אימא לך הדרת ממש כי הא דרב יהודה *יהוה מצייץ נפשיה והדר מצלי אלא א"ר נחמן בר' יצחק מהכא *עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה *מאי וגילו ברעדה א"ר אדא בר מתנא אמר *רבה במקום גילה שם תהא רעדה אביי הוה יתיב קמיה דרבה חזיה דהוה קא ברה טובא אמר וגילו ברעדה כתיב *אל אנא תפילין מנחנא ר' ירמיה הוה יתיב קמיה דר' יורא חזיה דהוה קא ברה טובא אמר ליה *ככל עצב יהיה מותר כתיב *אל אנא תפילין מנחנא מר בריה דרבינא עבד הלולא לבריה חזונו לרבנן דהוה קבדו מוכא אית' אית'

הדרן עלך תפלת השחר

אל תקרי בחדת אלא בחדת. תימה אמאי לא מוכח נהדיא מדמכדי כמריה חילו מלפניו כל הארץ וי"ל היינו קרא דכתיב נחמור הכו לה' בני אלס ומההוא קרא עני להוכיח נמסכת מנייה (דף ט:) שאומרים אבות וגבורות וקדושת השם ור"ח נרכות תקנו כנגד האזכרות ומשום הכי דייק מלכותו קרא שכתוב נאומה פרשה אכל אותו דמילי וגו' אינו כמוב נאומה פרשה: אייתי

ס"ה"ג אין הלכה ברבי יהודה שאמר משום ראב"ע. אלא הלכה כרבנן וכן פסק ר"ח דלחי מיימי (ט) רבי אחי ור' אמי שהיו מתפללים ביחד כרבנן בני עמודי דגריס לאשמעין דהלכה כרבנן: והרנ"א מעה ולא הוכיז שר ר"ח בעקבות אין מחזירין אותו. ל"ג ליה דהא אמרין נמקון טעה ולא הוכיז של ר"ח אין מחזירין אותו לפי שאין מקדשין בו אי נמי אי אחא אגב אחרינא נקט ליה: כמה ישהה בין תפלה לתפלה. כוון אלס שטעה ורואה להסתלל שנית וכן בין תפלת שחרית לתפלת המוספין: כדי שתתחולל כשליך ארבע אמות: לפי שאין מקדשין את החדש בו. פי' לעיל גריס פקדון (דף טו.) מה שמקשין ומיקוץ ליה משום שטעו משום דהיינו דוקא לעשות מזה אחרת עובדת וי"מ דוקא נלילה לרשונה אין מחזירין אותו לפי שאין מקדשין המדס נלילה אלא נלילה שניה מחזירין אותו שכבר מקדש מיום שלפניו ולא נראה לתקן:

מסתברא מילתא דרב בחדש מלא. כלומר שהיה אותו שלפניו מלא: דלוי יכול לאומרה בעריבת של מחר שהוא עיקר והיה אומר ה"ר יתחקר לכל דבר שאמרנו כחמים אין מחזירין אותו: כוון יעלה ויבא נעריבת וכן הנסים לא מיעביא אס עקר רגליו (ט) ופסק כדכרה שלחמיה דלין מחזירין אותו אלא פילוי לא עקר אלא שסיס אותה כרה שנקטו נה הנסים לא מחזירין מחזירין אותו ולא נהירא לרבינו אלחנן דהא חזינן כדכרה המזון דלחון שאמרנו כחמים מחזירין וגם אותן שאין מחזירין שין היכל דלא עקר רגליו כדלמא נקמן (דף טו.) אס שחם של שנת וסיס כדכרה כולה ועדיין לא התחיל כדכרה הטוב והמטיב אומר כרוך אשר נתן שגמות למנוחה כו' וקאמר נמי הסם אס עשה ולא הוכיז של ר"ח קודם שעקר רגליו דהיינו קודם שיתחיל כדכרה הטוב והמטיב דלמה קורא עקר רגליו אומר כרוך אשר נתן ראשי חדשים וכו' אלמא היכל דלא עקר אלו ואלו שין ואס עקר רגליו שהתחיל כדכרה הטוב והמטיב של שנת שחר לראש ושל ר"ח מעוות לא יוכל לתקון והכי נמי יחזור (ט) נאומה כרה אס לא התחיל כדכרה שלחמיה. ומיהו אין ראה מהסס דשאני מהס כדכרה המזון שכבר צריך ג' כרכות וזכרת הטוב והמטיב לאו דלוריתא היא על כן אין מחזירין אותו לגמרי כי אין דומה שם הפסק כל כך ואין להביא ממנו ראה ל"ח נרכות דאס יחזירוהו כדכר שאין לו לחזור הוי כמו הפסקה ועוד דלין להביא ראה לכאן דאס הייה אומר הינה שלף עקר רגליו ב"ח נרכות שהיה לו לחזור א"כ היה כריך לחזור לנה ואין זה הגון ומיהו אומר ר"י כדאה את ר"ח דהיכל דלא עקר רגליו חזר לנה אפי' כדכרין שאין מחזירין כוון על הנסים וכן עמא דכר:

הדרן עלך תפלת השחר

אל תקרי בחדת אלא בחדת. תימה אמאי לא מוכח נהדיא מדמכדי כמריה חילו מלפניו כל הארץ וי"ל היינו קרא דכתיב נחמור הכו לה' בני אלס ומההוא קרא עני להוכיח נמסכת מנייה (דף ט:) שאומרים אבות וגבורות וקדושת השם ור"ח נרכות תקנו כנגד האזכרות ומשום הכי דייק מלכותו קרא שכתוב נאומה פרשה אכל אותו דמילי וגו' אינו כמוב נאומה פרשה: אייתי

